

Oslo 29.4.2016

Høringssvar på NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder-som problem og ressurs, med høringsfrist 3.5.2016.

NAML - norske anleggsgartnere - miljø og landskapsentreprenører er en landsomfattende medlemsstyrt organisasjon for næringsdrivende innen den grønne sektor. Vi arbeider for å ivareta anleggsgartnernes plass i bygg- og anleggsbransjen, og å holde fast ved vårt eierskapet til den grønne delen av byggenæringen.

NAML følger opp utviklingen i grønn sektor, og da særskilt vårt eierskap til verktøy innen LOD(lokalt-overvanns-disponering) i nasjonal og nordisk sammenheng.

For NAML er grønne løsninger, løsningene som innebefatter vegetasjon i forskjellige sammenhenger og variasjoner.

NAML ser NOU 2015:16 som en grundig og god rapport. Vi støtter analysen og gjenkjenner virkelighetsbildet og de utfordringer som beskrives i utredningen.

Klimaendringene og klimatilpassingene er en utfordring for vårt samfunn. I tillegg er det et økende behov for fortetting som gir økende belastninger på infrastrukturen i landets kommuner.

Mange tiltak kan muliggjøres ved endring i lovverket, for å hindre skader og påføre samfunnet kostnader. Hovedvekten av utvalgets løsninger bygger på nettopp dette. Dette gir vi vår støtte til.

Lokalkunnskap og kompetanse skal være avgjørende

I sin oppsummering (s.245) forslår utvalget prinsippet om at kommunen og tiltakshaver selv skal vurdere hva som er den mest kostnadseffektive løsningen lokalt. Dette for at tiltaket skal gjennomføres til så lave kostander som mulig.

Dette er et godt prinsipp. NAML støtter at lokalkunnskap og kompetanse skal være avgjørende i slike løsninger. Utvalget foreslår lovfesting av en minimumsstandard til sikkerhet mot overvannsskader for ny bebyggelse, og tillegger ansvar for å gjennomføre tiltak til de som har kunnskap og virkemidler og peker her på kommunene.

Private er pådrivere til utvikling

I NOU 2015:16 viser tabell 5.4 at huseiere/tiltakshavere/byggere står for en stor del av tiltakene. Private er pådrivere til utvikling og iverksetting av tiltak i samarbeid med kommunene som har stilt overordnede krav. Sjelden opplever vi at kommunene selv ser løsninger hvor overvann er en ressurs. Vår påstand er at det i dag finnes mye kompetanse på utførersiden innen LOD.

Som en del av byggenæringen opplever vi at kommunenes og VA-sektorens kompetanse i LOD samsvarer med de funn Groven (2015) viser til.

Vi ønsker allikevel å påpeke at det er stekt varierende kompetanse ute i kommunene, og VA-ingeniørene ofte begrenser sin kompetanse til LOD innen sitt område som er avløpsanlegg og har liten kjennskap til blå-grønne tiltak. Her finnes åpne vannløsninger, gjenbruk av regnsvann, dam-anlegg, grønne tak, veier/plasser med infiltrasjon og regnbed. Disse tiltakene vil være rimeligere og lagt på vei svare på flere av utfordringene med overvannsproblemtikk i fortettete og urbaniserte områder.

I det å finne disse fordrøyende tiltak over bakken og på byggets alle fem fasader, har byggebransjen og private tiltakshavere vært en drivende faktor i å finne optimale løsninger i.

NAML stiller derfor spørsmål om kommunene har den kunnskap i dag som skal til for å være ansvarlig i gjennomføring av tiltak og også planlegge og etterspørre dette. Gjennom de forslåtte endringer i lovverket vil hinder som manglende og uklare krav til overvannstiltak i kommunale planer og reguleringsplaner, gjøres mulig.

Utvalgets forslag er derfor noe begrensende hvor kun kommunene sees på som den mest kompetente innen dette feltet. Vår påstand er at den grønne delen av byggenæringen og eiendomsselskaper, eiendomsutviklere og eiendomsforvaltere i samspill med kommunene, er det som kan drive dette arbeidet framover i den nærmeste framtid.

Fortetting og klimatilpassing

Norske kommuner står overfor store samfunnsutfordringer med klima og befolkningsvekst. Kommunene må inneha en aktiv rolle i samfunnsutviklingen. De skal tilrettelegge for sin del av veksten gjennom å utvikle bærekraftige byer og tettsteder med vekt på folkehelse og gode og varierte bo- og oppvekstmiljøer. I det å skape gode og varierte byer og tettsteder legges det vekt på gode uterom. Med

fortettingen og klimaendringene med stadig mere overvann kan vegetasjon og f.eks kreativ gjenbruk av regnvann være en ressurs og bidra til gode og varierte bo og oppvekstmiljøer.

NAML har gjennom mange år hatt fokus på Blå-Grønne muligheter og bygd opp kompetanse innen feltet for våre medlemmer og aktører i samme nettverk.

Vi har et sterkt fokus på utfordringene i klimaendringene og tiltak i klimatilpassing. På vår agenda står utfordringene når det gjelder bio-diversitet og endringene i øko-system. Innsikt og kunnskap er utviklet gjennom å se mulighetene i de sektorovergrepene faktorer som er det spesielle med anleggsgartnerfaget. Faget kobler plantekunnskap og ulike subtrale enheter med segmenter av vannteknikk og anleggsteknikk mm. LOD har gitt anleggsgartnerfaget en meget interessant reise de siste åra.

Utvikle kompetanse: Hvordan lage blå-grønne tiltak

Vi ser et behov i å samle og utvikle kompetanse for å oppnå de mål og utfordringer samfunnet har med LOD .Det finnes noe kompetanse som dessverre ikke er samlet eller kjent i markedet. Mange overvanntiltak på bygninger og på bakken er kjente for noen og de er opplistet i rapporten.

Kompetanse og tiltak som ikke er kjent, blir heller ikke etterspurt og eller planlagt. Slik er mekanismene og strukturen i markedet satt sammen.

NAML kjenner til at det finnes en spredt kompetanse på forskjellige aktører innen dette feltet. Det må skapes insitamenter og stimulans til å etterspørre og utvikle ny kompetanse for å finne de riktige tiltak til framtidens behov.

Utvikling må skapes gjennom synergier mellom samfunnets krav og målsettinger, forskning, fysiske rammer, fagkompetanse og godt håndverk.

Eksisterende bebyggelse og anlegg

Eksisterende bebyggelse og anlegg er utfordrende pga avklaring på hvem som skal belastes for kostnader knyttet til tiltakene.

NAML ser dette området som det sterkest utfordrende og hvor det må skapes en arena for innovasjon og nyskaping i å se på vann som ressurs i .

Vi har stor forståelse for problematikken som ligger innen for dette området, men det er innen dette området de store utslag på innsats mot skader som har sin årsak fra overvann ligger. Problematikk med overvann er i dag sterkt knyttet til eksisterende bebyggelse og anlegg. Det er derfor trist at utvalget ikke dypere har tatt tak i dette.

Felles arena for å skape synergier og kompetanse mellom miljøene

NAML ser et kompetansebehov for å oppnå de mål samfunnet har i LOD.

Vi ser som en løsning at det etableres et nasjonalt kompetansesenter innen LOD bestående av fagmiljøer i offentlig sektor, NTNU, NMBU, rådgivende private aktører som Cowi, Asplan Viak, og ansvarlige av utførende innen byggenæringen. Det må her utvikles tiltak med det utgangspunkt i den plattform og utvalg som finnes i dag. Dette arbeidet kan ha som mål formidle og skape synergier mellom miljøene noe som kan resultere i en veileder over tiltak og løsninger i forbindelse med overvann. NAML deltar gjerne i dette arbeide, og stiller seg til rådighet i å bidra i og å være med å forme en eventuell veileder.

Til dette felleskapet i å begrense kostnader av skader fra overvann må det offentlige og staten gå inn med midler. Målsettingen til et nasjonalt kompetansesenter er å skape en utvikling av tiltak og løsninger som er tilpasset norske forhold. Dette for at arbeidet har en offentlig forankring som ivaretar samfunnets utfordringer.

Med vennlig hilsen

Merete Bellingmo
Daglig leder NAML